

บทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม การรักษาวินัย ประมวลจริยธรรม
และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ครั้งที่ ๙ เดือน มิถุนายน ๒๕๖๘

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ พัฒนาการศึกษาสู่สังคมนวัตกรรมการเรียนรู้ สร้างคนดี มีความสุข”

อุทาหรณ์คดีปกครอง

“นิติกร” ตีความกฎหมายผิดพลาดชัดเจน ต้องรับผิดชอบวินัยหรือไม่ ?

กลุ่มวิเคราะห์งานคดีปกครอง ๓

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง

อาชีพนักกฎหมาย... เป็นผู้มีความสำคัญในการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการช่วยพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดเพื่อให้พ้นจากมลทิน หรือพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดจริงเพื่อให้ถูกลงโทษตามผลแห่งการกระทำ โดยในส่วนของภาครัฐนั้น จะเรียกขานกันในนามว่า “นิติกร” ซึ่งมีหน้าที่หลายประการ อาทิ รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการทางคดี ให้แก่หน่วยงานของรัฐ งานสอบสวนและดำเนินการทางวินัยรวมทั้งความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ งานจัดทำนิติกรรมสัญญา งานจัดทำกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำหรือให้ความเห็นทางกฎหมาย ฯลฯ

สำหรับวันนี้... ก็มีคดีที่น่าสนใจ กรณีนิติกรรายหนึ่งซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความเห็นทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางโดยตีความ และเสนอความเห็นทางกฎหมายอย่างถูกต้อง หรือไม่มีลักษณะเป็นการตีความที่ผิดพลาดอย่างชัดเจน !

- มีประเด็นชวนคิดว่า หากนิติกรนำคำพิพากษาซึ่งไม่ตรงกับพฤติการณ์การกระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหา มาเทียบเคียงประกอบการให้ความเห็นที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยข้อเท็จจริงไม่ชัดเจนว่า นิติกรดังกล่าวมีเจตนาที่จะช่วยเหลือผู้กระทำความผิดหรือไม่ เช่นนี้... จะถือว่านิติกรรายนี้เป็นผู้กระทำความผิดทางวินัยเสียเองและต้องถูกลงโทษทางวินัยหรือไม่ เพียงใด ? มาติดตามหาคำตอบกัน !

โดยเรื่องราวของคดีมีอยู่ว่า เทศบาลเมืองแห่งหนึ่งได้ตรวจสอบพบว่า นายเอ ซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้จัดการสถานธนาณูปาลเทศบาล นำเงินของสถานธนาณูปาลฯ ประมาณหนึ่งหมื่นบาทไปใช้ส่วนตัว นายกเทศมนตรีจึงได้แต่งตั้งนิติกรของเทศบาลเมืองแห่งนั้นทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าเป็นการกระทำความผิดทางวินัยหรือไม่ และฐานใด โดยผู้ฟ้องคดีในฐานะนิติกรได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสนอความเห็นว่าการกระทำของนายเอยังไม่ถือว่ามีความผิดต่อหน้าที่ราชการ จึงไม่มีมูลความผิดทางอาญา โดยให้เหตุผลว่าการจะฟังว่าทุจริตต่อหน้าที่ราชการจะต้องมีพยานหลักฐานชัดเจนพอสมควร และการจะพิจารณาว่าผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปอันเป็นการทุจริตเบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นไป จะต้องเป็นการเอาไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ จึงจะถือว่ามีความผิด ซึ่งหากนายเอมีเจตนาจะเอาไปเป็นของตนเองโดยเด็ดขาดน่าจะไม่ต้องบอกให้ผู้อื่นทราบว่ายืมชั่วคราว ประกอบกับในขณะที่นายเอมีเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบเกือบ ๙ หมื่นบาท แต่ได้เอาเงินไปเพียงจำนวน ๑ หมื่นบาท และเป็นเงินประเภทเงินสดคงเหลือที่ใช้หมุนเวียนในสถานธนาณูปาลฯ ที่ไม่ต้องนำไปฝากธนาคารและต่อมาได้นำเงินมาคืนครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ได้เทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกา เช่น กรณีจำเลยได้เอาวิทยุของผู้เสียหายไป แต่จำเลยมิได้มีเจตนาทุจริต เนื่องจากจำเลยเอาไปเพราะโกรธและจะคืนให้

แต่เมื่อนายกเทศมนตรีรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และประธานคณะกรรมการจัดการสถานธนาณูปาลฯ ซึ่งมีความเห็นต่างว่า แม้ว่าจะได้นำเงินมาคืน แต่การกระทำก็เป็นความผิดสำเร็จแล้วในฐานะยกยกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด จึงให้เทศบาลเมืองแห่งนั้นตรวจสอบว่าเหตุที่การดำเนินคดีอาญาขาดอายุความเป็นความบกพร่องของผู้ใด นายกเทศมนตรีจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวและต่อมาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ผลการสอบสวนเห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยขาดการเอาใจใส่ ขาดความระมัดระวัง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

รักษาประโยชน์ของทางราชการ และประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ แต่มีเหตุอันควรงดโทษ จึงเห็นควรว่ากล่าวตักเตือนเป็นหนังสือแล้วรายงานผลไปยังคณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำจังหวัด ซึ่งมีการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม

ต่อมา คณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำจังหวัดได้ประชุมกันแล้วเห็นว่า คดียังไม่ขาดอายุความ เพราะเป็นความผิดฐานเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗) คดีมีอายุความ ๒๐ ปี จึงมีมติให้เพิ่มโทษเป็นภาคทัณฑ์ เนื่องจากเห็นว่า การเสนอความเห็นของผู้ฟ้องคดีแม้จะไม่ปรากฏว่ากระทำไปเพื่อช่วยเหลือนายเอให้ไม่ต้องถูกดำเนินคดีอาญา แต่เป็นการนำแนวคำพิพากษาที่แตกต่างและมีพฤติการณ์ไม่ถูกต้องตรงกับพฤติการณ์ตามกรณีของนายเอมาเทียบเคียง ทำให้ไม่มีการแจ้งความดำเนินคดีอาญากับนายเอ จึงมีความผิดวินัยตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย (กำหนดให้พนักงานเทศบาลต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดทนอดกลั้น เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ) นายกเทศมนตรีจึงมีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ แต่คณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำจังหวัดพิจารณาแล้วยกอุทธรณ์ จึงยื่นฟ้องคณะกรรมการฯ ผู้ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์และมติยกอุทธรณ์ดังกล่าว

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า...คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์และผู้ฟ้องคดีและมติยกอุทธรณ์ที่พิพากษาขอด้วยกฎหมายหรือไม่

คำวินิจฉัยควรรัฐ

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายเอมีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง ไม่ว่าจะเงินที่เบียดบังไปนั้นจะมีจำนวนมากน้อยเพียงใด หรือเป็นเงินประเภทใด ก็ต้องถือว่าเป็นเจตนากระทำโดยทุจริต ตามมาตรา ๑ (๑) แห่งประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีนำข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกามาเทียบเคียงกับการกระทำของนายเอ นั้น เห็นว่าการเทียบคำพิพากษาของศาลมาประกอบการวินิจฉัยปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะต้องพิจารณาอยู่บนพื้นฐานของความสอดคล้องต้องกันทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของเรื่องนั้น ๆ เพราะคำพิพากษาเป็นเพียงตัวอย่างของการตีความกฎหมาย จึงต้องนำข้อเท็จจริงใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกันในสาระสำคัญเท่านั้น มาพิจารณาเทียบเคียงกันได้

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นนิติกร ๗ วช ถือว่าชำนาญงานด้านกฎหมายในระดับเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจ ย่อมถือได้ว่าความเห็นของผู้ฟ้องคดีเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เทศบาลมิได้มีการดำเนินคดีอาญากับนายเอในเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น และการดูแลรักษาทรัพย์สินของราชการ ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อระบบวินัยการเงินการคลังของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ความเห็นของผู้ฟ้องคดี ที่เห็นว่านายเอซึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาเงินสดคงเหลือประจำวันของสถานธนาอนุบาล เบียดบังเอาเงินนั้นไปใช้ส่วนตัว โดยแจ้งต่อบุคคลอื่นว่าเอาไปซื้อคร่าวและจะนำมาคืนในภายหลัง ถือว่าไม่มีเจตนาทุจริต จึงเป็นความเห็นที่ขัดต่อหลักปฏิบัติราชการอย่างซัดแจ้ง ซึ่งอาจทำให้เจ้าหน้าที่อื่นกระทำการเช่นเดียวโดยเข้าใจว่าไม่ต้องรับผิดชอบอาญา คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดีและมติให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงขอด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๗๕/๒๕๖๗)

บทสรุปชวนอ่าน

คดีดังกล่าว ศาลได้วางหลักการสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของนักกฎหมายหรือนิติกรประจำหน่วยงาน ในการที่จะเทียบคำพิพากษาเรื่องใดมาเทียบเคียงเพื่อให้ความเห็นที่ผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำความผิด

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

หรือไม่ คำพิพากษานั้นจะต้องใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกันในข้อกฎหมาย และในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
กรณีการนำคดีที่พฤติการณ์การกระทำความผิดมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน มาเทียบเคียงในการให้ความเห็น
ในลักษณะเป็นการตีความที่ผิดพลาดอย่างชัดเจนหรือขัดแย้งดังเช่นคดีนี้ อันส่งผลให้ไม่ได้มีการดำเนินคดีอาญา
กับผู้กระทำผิดมาตั้งแต่ต้น ย่อมอาจถูกกลังโทษทางวินัยได้ นั้นเองครับ

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองได้ที่ “สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕”

ที่มา /

https://www.admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_210725_135132.pdf

(บทความเผยแพร่ในสื่อ อปท. นิวสคอลันน “กาวสุสังคมนตรีมาภิบาลกับศาลปกครอง”)

ความรู้เกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๙๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงาน
ทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงาน
ทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือ
การให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือ ลอกเลียนผลงานของ
ผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงาน นั้นไปใช้
ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้ ประสงค์ที่จะไม่ให้มีการคัดลอกหรือลอกเลียนหรือนำผลงานทางวิชาการของผู้อื่น
ไปใช้ หรือจ้าง วาน ใช้ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงทั้ง
ผู้กระทำ และร่วมดำเนินการ ไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง พิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑.๑ คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ อันมีเจตนาให้บุคคลอื่น
เข้าใจว่าผลงานนั้นตนกระทำให้ขึ้นด้วยตนเอง ดังมีลักษณะพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนเพื่อนำมาใช้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของผลงานตนเอง
- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนโดยมีสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของผลงานตนเอง
- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนโดยมิได้มีการอ้างอิงตามวิธีการหรือแบบแผน

ซึ่งยอมรับกันทั่วไป

๑.๒ นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาอ้างเป็นของตนเอง หรือนำไปใช้ในนามของตนเอง

๑.๓ จ้างหรือวาน หรือใช้ผู้อื่นจัดทำผลงานทางวิชาการ

๒. เป็นการกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลงานมาเสนอขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ การเลื่อน
ตำแหน่ง หรือการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

คัดลอก หมายถึง ถ่ายทอด หรือดำเนินการลอก หรือนำเอาผลงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นคำต่อคำ หรือโดยถ่ายสำเนาด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ลอกเลียน หมายถึง การนำข้อความ คำพูด ข้อเขียน ผลการคิดค้นที่มีอยู่แล้วมาทำขึ้นใหม่ จำ้าง หมายถึง การตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งรับทำของ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ โดยมีค่าตอบแทน

วาน หมายถึง ขอให้ช่วยทำ

ใช้ หมายถึง มอบหมาย หรือออกคำสั่งให้กระทำการ

มาตรา ๙๑ วรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง พิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. ร่วมกระทำการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ

๒. รับผิดชอบผลงานทางวิชาการเพื่อผู้อื่น ไม่ว่าจะมิชอบหรือไม่

๓. เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานที่ลอกเลียนหรือคัดลอก หรือรับจัดทำนั้นไปใช้ตามความมุ่งหมาย

ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

กรณีตัวอย่าง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารับจ้างทำผลงานทางวิชาการ และแอบอ้างว่า ผู้บังคับบัญชาระดับสูงอนุญาตให้ติดต่อกับคณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยเหลือในการอ่านผลงานทางวิชาการให้ผ่านการประเมิน เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยมีค่าใช้จ่าย พฤติการณ์ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง และมาตรา ๓๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีรับทำผลงานทาง วิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการเลื่อนวิทยฐานะ และกรณี กระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดังกล่าวอย่างร้ายแรง โทษไล่ออกจากราชการ

ที่มา : หนังสือข้อกำหนดวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ความรู้ คู่คุณธรรม

สอนให้ “รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”

การสอนและปลูกฝังให้ลูกเป็นคนที่มีหัวใจเต็มเปี่ยมไปด้วยความรักเป็นเรื่องที่สำคัญมาก แม้จะดูว่าเป็นเรื่องธรรมดาเหลือเกินที่ใครๆ ก็สามารถเรียนรู้ที่จะรักได้โดยธรรมชาติอยู่แล้ว แต่สิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ ควรมุ่งเน้นก็คือการสอนให้ลูก “รักให้เป็น” เพราะเมื่อรักเป็นแล้วก็จะเกิดความรู้สึกที่สวยงาม สร้างสรรค์และเมื่อ เกิดขึ้นกับใครหรือในสังคมใดแล้ว คนๆ นั้นหรือสังคมนั้นๆ ก็จะมีแต่สิ่งที่ดีงามเกิดขึ้น

ปกติเรามักสอนให้ลูกรักคุณพ่อคุณแม่หรือรักตัวของเขาเอง ซึ่งนั่นก็เป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่การ สอนและปลูกฝังให้ลูกรู้จักรักผู้อื่นและสิ่งต่างๆ รอบตัวด้วยนั่นก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากไม่น้อยไปกว่ากันเลย นั่นเป็นเพราะว่าความรักที่มีให้แก่ผู้อื่นและสรรพสิ่งใดๆ จะสามารถสร้างสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นได้ในสังคมของเรา นั่นเอง ซึ่งการสอนให้ลูกเรียนรู้ที่จะรักผู้อื่นหรือสิ่งอื่นใดนั้น อาจเริ่มจากผู้คนหรือสิ่งต่างๆ ใกล้ตัว เช่น สอนให้เขา รักญาติพี่น้อง รักเพื่อน รักคุณครู รักสัตว์เลี้ยง รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

นอกจากนี้ ความรักอีกรูปแบบหนึ่งที่คุณพ่อคุณแม่ไม่ควรละเลยที่จะปลูกฝังให้กับลูกตั้งแต่เล็ก ๆ ก็คือความรักที่มีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ เพราะทั้ง ๓ ส่วนนี้มีความสำคัญและเป็นเหมือนรากเหง้าของสังคมไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ที่ไม่ว่าจะเป็นคนยุคใดสมัยใด ก็ควรจะต้องมีความรักอย่างแท้จริงให้ ซึ่งคุณพ่อคุณแม่สามารถสอนให้ลูกมีความรักต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ได้ด้วยวิธีการดังนี้

๑. สอนให้ลูกตระหนักถึงความหมายและความสำคัญของ “ชาติ”

ชาติ คือสิ่งที่แสดงถึงที่มาที่ไปและความเป็นเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์และตัวบุคคล ซึ่งคุณพ่อคุณแม่สามารถสอนให้ลูกตระหนักถึงความเป็นชาติไทย ให้ลูกมีความรักและภูมิใจในความเป็นชาติไทยได้โดยผ่านประวัติศาสตร์ไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย เช่น คุณพ่อคุณแม่บอกให้ลูกรู้ว่าประเทศไทยมีภาษาเป็นของตัวเอง ดังนั้น ลูกควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเพื่อแสดงถึงความรักและความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยของเรา

วิธีง่ายๆในการปลูกฝังให้ลูกรักชาติ

ให้ลูกฟังเพลงชาติ ร้องเพลงชาติ เพลงปลุกใจให้รักชาติและฝึกให้ยืนตรงเคารพธงชาติ

นอกจากนี้คุณพ่อคุณแม่อาจเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย หาหนังสือภาพเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทยที่เป็นความภาคภูมิใจให้ลูกได้ดูและอ่าน เช่น ภาพการไหว้ของเด็กๆ ที่น่ารัก อ่อนช้อยและงดงาม ภาพการเล่นแบบไทยๆ ภาพประเพณีวันสงกรานต์ วันลอยกระทง สิ่งเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมและปลูกจิตสำนึกให้ลูกเกิดความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นคนชาติไทยได้

๒. สอนให้ลูกตระหนักถึงความหมายและความสำคัญของ “ศาสนา”

ศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ ประเทศชาติใดไม่มีหลักศาสนา คำจูน ก็จะทำให้เกิดปัญหาการขาดศีลธรรมของคนในชาติ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่สามารถทำให้ประเทศชาตินั้นล่มสลายและถูกทำลายลงได้ แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีคนหลายศาสนาอยู่ร่วมกัน แต่ก็สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนั้น คุณพ่อคุณแม่ควรต้องสอนให้ลูกเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ให้ความเคารพและรักคนที่นับถือศาสนาต่างจากเรา เพราะไม่ว่าใครจะนับถือศาสนาใดก็ตามแต่ แก่นแท้ของทุกศาสนาล้วนสอนให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมด้วยกันทั้งสิ้น

วิธีง่ายๆในการปลูกฝังให้ลูกรักศาสนา

คุณพ่อคุณแม่ควรสอนให้ลูกได้เข้าใจเรื่องศาสนาตั้งแต่ยังเล็กโดยการสอนให้ลูกรู้จักหลักคำสอนตามศาสนาที่ได้นับถือ หรือหากมีเวลาควรพาลูกไปสถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น ถ้าเป็นครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธก็พาลูกไปวัด ไปฟังเทศน์ ฟังธรรม ทำบุญ ตักบาตร ถ้าเป็นครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์ก็พาลูกไปนมัสการพระเจ้าที่โบสถ์วันอาทิตย์ ถ้าเป็นครอบครัวที่นับถือศาสนาอิสลามก็พาลูกไปมัสยิดเพื่อทำศาสนพิธีกรรมตามหลักศาสนา ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะช่วยทำให้ลูกได้ซึมซับหลักธรรมคำสอนต่างๆ เพื่อขัดเกลาจิตใจและจะทำให้เกิดความรักศาสนาหรือเป็นคนที่มีศาสนาอยู่ในหัวใจนั่นเอง

๓. สอนให้ลูกตระหนักถึงความหมายและความสำคัญของ “พระมหากษัตริย์”

พระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทรงเป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของคนไทยทุกคน ทุกพระองค์ทรงดูแลพสกนิกร รักษาเอกราชและพัฒนาประเทศให้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขและมีความเจริญรุ่งเรือง ในฐานะคนไทยและลูกหลานไทยจึงต้องรักและเทิดทูนพระมหากษัตริย์เหนือสิ่งอื่นใด

วิธีง่ายๆในการปลูกฝังให้ลูกรักพระมหากษัตริย์

คุณพ่อคุณแม่ควรเล่าประวัติของพระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์ให้ลูกฟัง และกล่าวถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงยอมสละพระองค์เพื่อรักษาแผ่นดินไทยเอาไว้ เช่น พ่อขุนรามคำแหง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

มหาราช ทรงประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้น ทำให้ชาติไทยได้สะสมความรู้ทางวิชาการและศิลปะต่างๆ สืบทอดกันมา, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงกู้อิสรภาพของไทยจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก, พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทรงเลิกทาสและพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองเทียบเท่าอารยประเทศ, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) ทรงบำบัตทุกข์บำรุงสุขของปวงชนชาวไทย ทุกหมู่เหล่าให้มีชีวิตอยู่บนแผ่นดินไทยอย่างมีความสุขจวบจนวันนี้ นอกจากนี้ การสอนให้ลูกแสดงความเคารพ ต่อพระมหากษัตริย์ เช่น ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี การไม่พูดจาจาบจ้วงหรือกล่าวหา ก็ถือเป็น การปลูกฝังให้ลูกรักสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยเช่นกัน

การสอนให้ลูกรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ อย่าคิดว่าเป็นเพียงแต่การสอนตาม หน้าที่เท่านั้น เพราะในแก่นที่แท้จริงแล้ว การสอนให้ลูกรักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์นั้น เปรียบเหมือน การสอนและย้ำเตือนถึงความรักและความภูมิใจที่เรามีต่อตนเองด้วย เพราะจะมีใครสักกี่คนบนโลกใบนี้ที่มีโอกาส ได้อยู่อาศัยบนแผ่นดินที่สวยงาม ร่มเย็น ไม่อยู่ในอาณัติหรือเป็นเมืองขึ้นใคร จะมีสักกี่ที่บนโลกใบนี้ที่จะให้เรา มีอิสระในการนับถือศาสนาใดก็ได้โดยไม่ถูกต่อต้าน และที่สำคัญจะมีสักกี่คนบนโลกใบนี้ที่โชคดีเหลือเกินที่มี พระมหากษัตริย์ที่รักและอยู่เคียงข้างกับประชาชนเสมอไม่ว่าจะยามทุกข์หรือยามสุขก็ตาม ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผล ใดเลยที่จะปฏิเสธไม่ให้เราและลูกของเรารักชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ของเราเอง

ที่มา : หนังสือพิมพ์ ASTV ผู้จัดการ

ที่มา :

<https://www.moe.go.th/%E0%B8%AA%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%83%E0%B8%A B%E0%B8%88-%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%85%E0%B 8%B4-%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%B2-%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%B0/>

หลักธรรมาชีวิตร

เล่าสู่กันฟัง...เรื่อง “สังคหวัตถุ ๔ ธรรมแห่งการเกื้อกูลกันและกัน”

น.ส.ทัตชล เทพกำปนาท ที่ปรึกษากรมส่งเสริมวัฒนธรรม

แม้สังคมทุกวันนี้ จะดูเหมือนว่าเราต่างคนต่างอยู่กันมากขึ้น เพราะความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี ทำให้เรามีเครื่องอำนวยความสะดวก มีเครื่องมือสื่อสาร มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ทำให้ไม่ต้องพึ่งพา อาศัยคนอื่นดังเช่นแต่ก่อน แต่แท้จริงแล้ว มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ตามลำพังได้ ยังต้องมี กิจกรรมร่วมกัน ยังต้องการความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพราะแต่ละคนยังต่างจิตต่างใจ ต่างความคิด จึงยากที่จะหลีกเลี่ยงสารพัดปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น จึงอยากเสนอหลักธรรมหนึ่งที่เรียกว่า "สังคหวัตถุ ๔" ซึ่งเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดการเกื้อกูลต่อกัน ทำให้คนหันหน้าเข้าหากัน อันน่าจะช่วยลดปัญหาสังคมได้ใน ระดับหนึ่ง

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”

"สังคหวัตถุ ๔" แปลว่า ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน หมายถึง การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อที่ ทำให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจผู้อื่นไว้ได้ และมีผลให้เกิดความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งมีอยู่ ๔ ประการ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และสมานัตตตา โดยแต่ละประการ มีความหมายดังนี้

- ทาน หมายถึง การให้ การแบ่งปัน หรือการเสียสละ เป็นการให้ที่ไม่หวังผลตอบแทน โดยหมายให้ผู้รับได้พันทุกข์ แบ่งออกเป็น ๓ อย่าง ได้แก่ ๑. อามิสทาน คือ การให้วัตถุ สิ่งของ หรือเงินทอง ๒. ธรรมทาน คือ การให้ความรู้เป็นวิทยาทานหรือสอนธรรมะ และ ๓. อภัยทาน คือ การให้อภัยในสิ่งที่คนอื่นทำไม่ดีต่อเรา ไม่ถือโทษโกรธเคือง และไม่จองเวร พยาบาทต่อกัน

- ปิยวาจา หมายถึง การพูดจาด้วยถ้อยคำที่น่าฟัง ไพเราะ สุภาพ จริงใจ และพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะ การพูดเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เป็นดาบสองคม ที่ก่อให้เกิดมิตรหรือศัตรูก็ได้ ทำให้เกิดกำลังใจ กำลังใจ หรือบั่นทอนจิตใจก็ได้ ซึ่งวิธีการพูดที่เป็นปิยวาจา หรือ คำพูดอันเป็นที่รักนั้น เขาบอกว่าจะต้อง ละเว้นการพูดต่อไปนี้ คือ พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดหยาบคาย และพูดเพ้อเจ้อ

ในปัจจุบันที่เราติดต่อกันทางสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ คำว่า ปิยวาจา นอกจากจะหมายถึง การพูดแล้ว อาจรวมถึงการเขียนหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่อต่างๆ ซึ่งก็ควรจะใช้หลักเดียวกัน เพราะคงไม่มีใครชอบฟัง หรืออ่านถ้อยคำที่กระด้าง รุนแรง ก้าวร้าวหยาบคาย หรือเป็นเท็จ ซึ่งบางครั้งอาจจะสะใจ แต่หลายครั้งก็ไม่ช่วยแก้ปัญหาอันใดได้

- อุตถจริยา หมายถึง ประพฤติตนให้ประโยชน์ เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามกำลังความสามารถที่ตนมีอยู่ อาจจะช่วยกำลังใจ กำลังความคิด หรือกำลังทรัพย์ โดยทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ว่าจะเพื่อสถานที่ องค์กร หรือหมู่คณะ

- สมานัตตตา หมายถึง เป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือวางตัวดีเสมอต้นเสมอปลายกับทุกคน เป็นการทำตัวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมี ๒ ประการคือ ๑.วางตนได้เหมาะสมกับฐานะที่มีอยู่ในสังคม เช่น เป็นพ่อแม่ เป็นครูอาจารย์ เป็นเจ้านาย เป็นลูกน้อง เป็นต้น อยู่ในฐานะไหน ก็วางตัวได้สมกับฐานะนั้นโดยทำได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และ ๒.ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ให้ความเสมอภาค ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น ร่วมทุกข์ร่วมสุข ร่วมรับรู้ และร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จะเห็นได้ว่า แต่ละข้อของ "สังคหวัตถุ ๔" ล้วนเป็นหลักธรรมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ขณะเดียวกันก็ยังเป็นการผูกมิตร สร้างไมตรีกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการให้ การพูดจาดี การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการเป็นผู้เสมอต้นเสมอปลาย สิ่งเหล่านี้นอกจากจะทำให้ผู้คนเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้ว ยังทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นที่ชื่นชอบ และยังสามารถนำพาซึ่งประโยชน์ต่อสังคมทุกระดับ เป็นสิ่งที่ยังจรจรโลงโลกให้น่าอยู่ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้นก็ตาม

ที่มา : https://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=๕๙๒๑&filename=index

“รู้เขา รู้เรา รู้เท่า รู้ทัน รู้กัน รู้แก้”